

Oponentský posudek disertační práce Mgr. Michala Havrdy

Hydronymie povodí horního toku Lužnice

Česká onomastika dosáhla od svého konstituování coby relativně samostatné jazykovědné disciplíny, pro niž je však samozřejmostí úzká spolupráce lingvistů se zástupci dalších oborů, řady významných výsledků, a to i v mezinárodním měřítku, přesto však stále zbývají úkoly, kterým je třeba se věnovat. Jedním z nich je i systematický výzkum českých hydronym, a proto představuje disertační práce Mgr. Michala Havrdy věnovaná hydronymii povodí horního toku Lužnice slibný příspěvek k rozvoji české hydronomastiky – ne sice „zapomenuté onomastické disciplíny“, jak se píše v poděkování na s. 5, ale oblasti zkoumání vlastních jmen, jež doposud převážně unikala soustavnější pozornosti české onomastiky, jak autor přesněji uvádí na s. 9.

Práce má klasickou, ale dobře promyšlenou strukturu – po představení materiálových a explikačních východisek a dílčích výzkumných hypotéz následuje přehled historie hydronymických výzkumů, charakteristika hydronym a jejich specifičnosti ve srovnání s ostatními skupinami anoikonym, dále popis metodiky výzkumu, oddíl věnovaný charakteristice Lužnice a jejího povodí, slovník hydronym (vlastní jádro práce), sémantická klasifikace hydronymie zkoumaného povodí, shrnutí výsledků, obsáhlý seznam pramenů a literatury, použitých historických i současných map a webových zdrojů a konečně seznam zkratk, tabulek a obrázků.

Metodologicky se doktorand opírá zejména o principy zpracování německých hydronym (i když některé jednotlivosti jako např. v tradiční onomastice časté dělení jmen na přírodní a kulturní (s. 20) jsou dnes s ohledem na stav krajiny i toponymický systém považovány za ne příliš vhodné a překonané) a o zásady, jimiž se řídí projekt *Hydronymia Slovaciae*, sémantickou klasifikaci analyzovaných hydronym provedl podle Šmilauerova *Vodopisu starého Slovenska* a kandidátské práce *Vodní jména v Čechách* (1964) M. Frydricha. V odůvodněných případech však stanovené postupy modifikuje či se od nich odchyluje, což prokazuje autorovo samostatné uvažování a schopnost rozvíjet dosavadní poznatky teorie a metodologie onomastiky. Dokladem je např. jeho rozhodnutí postupovat při tvorbě hydrografické struktury povodí od pramene toku k jeho ústí, což sice odporuje zásadám projektu *Hydronymia Slovaciae* (pomineme-li práci Juraje Hladkého *Hydronymia povodia Nitry*), ale s ohledem na to, že se v disertaci zpracovává povodí pouze horního toku Lužnice a že se rovněž snižuje riziko chybného zařazení jednotlivých přítoků mezi levé či pravé díky eliminaci zrcadlového zobrazení struktury povodí (s. 36, pozn. 61), je toto řešení zcela na místě.

Partie, v nichž autor představuje metodologii a poznatky německých hydronomastiků, by se možná mohly zdát až příliš podrobné a někdy ne bezprostředně související s tématem práce, ale vzhledem k doktorandovu zájmu a skutečnosti, že citované práce nemusí být v českém prostředí natolik známé, lze jejich rozsah pochopit. Doporučil bych však, aby i tyto kapitoly obsahovaly autorův vlastní přínos, kterého lze docílit jednoduše – k hydronymickým typům, komponentům, základům, kořenům apod. citovaným z německých prací by stačilo (a bylo by vhodné) doplnit příklady z české hydronymie – např. z indoevropského základu **medh-* ‚uprostřed ležící‘ (s. 27, pozn. 36) vzniklo české hydronymum *Metuje*. Podobně je tomu mj. u lexikálních základů tzv. „vodních slov“ v poznámkách 30 a 32.

Jak už bylo řečeno, seznam použitých pramenů a literatury je obsáhlý a úctyhodný a autor z nich dokázal vytěžit mnohé, přesto však postrádám k tématu disertace dvě podstatné práce Milana Majtána, v nichž byly publikovány základní teze projektu *Hydronymia Slovaciae: Projekt a zásady spracovania Hydronymie Slovenska* (Tézy prednášky konanej dňa 28. 11. 1984 v pobočke Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV v Prešove), *Zápisník slovenského jazykovedca*, 1985, č. 2, s. 15–17, a *Slovenská hydronymia v slovanskom kontexte* (Tézy prednášky konanej dňa 16. 12. 1986 v Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV v Bratislave), *Zápisník slovenského jazykovedca*, 1987, č. 1, s. 14–16. Rovněž přehled starší literatury o původu a významu hydronym se zakončením *-ava* by bylo možné doplnit o nedávnou studii A. Závodného *Distribúcia sufixu -ava v slovenskej hydronymii* (*Logos onomastiki* 1 (2), 2008, *Naukový žurnal, Doneck, TOV „Juho-Vostok“* 2008, s. 48–52), která je relevantní i pro českou hydronomastiku.

Za ne zcela šťastnou a vzhledem k jinak dobré úrovni práce nepochopitelnou pokládám jistou rozkolísanost v terminologii. Pro skupinu toponym, do nichž patří hydronyma, se v české onomastice už celá desetiletí používá termín *anoikonyma*, zatímco starší označení *mikrotoponyma* je hodnoceno jako nevhodné a překonané; v disertační práci se však užívají oba termíny přibližně se stejnou frekvencí, *mikrotoponymum* dokonce v názvu kapitoly (*Hydronyma jako specifická skupina mikrotoponym*, s. 15–17). Sjednocení terminologie však lze v celé práci provést rychle, jednoduše a bez dalších obsahových či formálních úprav.

Samy termíny *hydronymum*, *hydronymie* a *hydronomastikon* patří mezi základní onomastické termíny a jsou uvedeny i definovány v základních příručkách slovanské onomastické terminologie (J. Svoboda – V. Šmilauer – L. Olivová-Nezbedová – K. Oliva – T. Witkowski, *Základní soustava a terminologie slovanské onomastiky. Grundsystem und Terminologie der slawischen Onomastik*, *Zpravodaj Místopisné*

komise ČSAV, 14, 1973, s. 1–280; Osnoven sistem i terminologija na slovenskata onomastika. Osnovnaja sistema i terminologija slavjanskoj onomastiki. Grundsystem und Terminologie der slawischen Onomastik, Skopje 1983), které by při jejich definici v disertaci také měly být uvedeny; práce Úvod do toponomastiky J. Krška, z níž doktorand definice přejímá, je sice novější než zmíněné slovníky (vyšla v roce 2014), ale Krškovy definice se nijak neliší od definic ve výše uvedených publikacích.

Námětem k diskusi může být formulace na s. 35: „Tato metodika může v budoucnu poskytnout důležitý impuls pro konstituci rozsáhlejšího projektu Hydronymia Bohemiae (příp. Hydronymia Moraviae, Hydronymia Silesiae), jenž jednotným způsobem vyloží vodní jména na území České republiky“. Zpracování hydronym z území našeho státu podle jednotných teoretických a metodologických principů bezesporu patří k deziderátům současné české onomastiky, opravdu je však na místě uvažovat o rozdělení výzkumu české hydronymie do tří projektů, byť jednotně zpracovávaných?

Některé uváděné skutečnosti si vyžadují jisté opravy či vysvětlení:

- s. 140: U hydronyma *Rubitschkograben* není nutné hovořit o motivaci „zřejmě blíže neznámým antroponymem Rubitzek, Rubitzko?“. Příjmení *Rubitschko* i *Rubitschek* jsou dobře doložena a jde o varianty příjmení *Roubíček*, které vzniklo jako zdobnělina k apelativům *roub* či *roubík*, popřípadě u rodin s židovskými předky patrně z osobního jména *Ruben* (srov. D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 1983, s. 196). Následně je pak třeba v klasifikaci na s. 166 hydronymum *Rubitschkograben* přesunout do kategorie vodních jmen vzniklých z osobních jmen slovanských, popřípadě vytvořit kategorii pro hydronyma vzniklá z židovských antroponym.

- s. 166: Naproti tomu osobní jméno v hydronymu *Balouniv potok* není slovanské, neboť jde o příjmení vzniklé českou hláskovou adaptací etnonyma *Valon*.

- s. 155–156: Jestliže se u hydronyma *Weidenbach* autor rozhodl neuvádět mezi motivanty substantivum *Weide* ‚pastvina‘, bylo by dobré vysvětlit, proč tuto motivaci vylučuje.

- s. 166: Není mi jasné, proč je hydronymum *Räubersgraben* v klasifikaci zařazeno do kategorie mytologických představ o vodě. Loupežníci mezi mytologické bytosti nepatří, spíše by bylo možné uvažovat o motivaci jména podle jejich někdejšího reálného výskytu či podle pověstí o nich.

V částech parafrázujících německé práce by mohlo být diskutabilní uvádění původních německých výrazů za jejich českými ekvivalenty, jde-li o běžná a jednoznačná označení – „v oblastech rozprostírajících se mezi Skandinávií na severu a dolní Itálií (Unteritalien) na jihu a od Britských ostrovů (Britischen Inseln) na západě až k

dnešním pobaltským republikám na východě (Baltischen Ostseeländern)“ (s. 23), „Jedná se zejména o jazyky germánské (germanische), keltské (keltische), illyrské (illyrische), italské (italische) či baltské (baltische)“ (s. 23).

Nedoporučoval bych ani používání německých výrazů a termínů v českém textu v německých nepřímých pádech (s. 15, pozn. 4. – „Zatím však vyšla jako 10. svazek Brandenburgischen Namenbuchs“; s. 17 – „onymizace apelativa či apelativní skupiny slov (appellativischen Wortgruppe)“; s. 24 – „vychází z tzv. vodních slov (Wasserwörtern)“; s. 24, pozn. 27 – „staroevropské jazykové komunity (alteuropäischen Sprachengemeinschaft, alteuropäischen Sprachengruppe, Alteuropäische)“; s. 24, pozn. 28 – „nediferenciovaným ie. prajazykem (gemeinindogermanischen Grundsprache)“). V německém termínu „indogermanische Herkunft“ (s. 24) chybí u adjektiva koncovka *-e*; jde zjevně o pouhý překlep.

Podobné překlepy jsou však v práci jen výjimečné – jery jsou někdy psány verzálkami, ve slovníku hydronym na s. 159 chybí mezi hesly **Wultschaubach** a **Zlatá stoka** písmeno „Z“ a u zkratky pí na s. 209 naopak přebývá tečka.

V seznamu literatury na s. 178 bych doporučoval doplnit fakt, že práce M. Frydricha *Vodní jména v Čechách* je rukopis, protože jinak může bibliografický údaj u neznalých vzbuzovat dojem, že jde o knižní publikaci. První svazek Profousova slovníku *Místní jména v Čechách* je na s. 183 citován v prvním vydání z roku 1947, protože však vyšel znovu v roce 1954, bylo by vhodnější uvádět toto druhé vydání.

Přes uvedené větší či menší výhrady jde však v celku o práci zdařilou, která se může stát východiskem pro další systematické zkoumání české hydronymie. Je přínosem jak pro českou (slovanskou), tak i pro německou (germánskou) onomastiku a je vhodným podkladem k udělení titulu Ph.D.

PhDr. Milan Harvalík, Ph.D.

V Praze dne 8. června 2018

prof. Mgr. Jaromír Krško, PhD.

Katedra slovenského jazyka a komunikácie, Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela
Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica

Oponentský posudok

doktorandskej dizertačnej práce Mgr. Michala Havrdu

Hydronymie povodí horního toku Lužnice

Mgr. M. Havrda sa vo svojej dizertačnej práci pokúsil vyplniť medzeru českého onomastického výskumu v oblasti hydronymie. Toto úsilie je hodné ocenenia, pretože výskum národnej hydronymie ponúka nielen možnosť komparácie v širšom slovanskom a stredoeurópskom jazykovom priestore, ale domácej vede poskytuje cenné informácie o histórii osídľovania, vývoji jazyka a pod.

Oponentský posudok však má nielen poukázať na kladné stránky práce, ale má zaujať aj kritické postoje k závažným problémom. Preto okrem kladného hodnotenia musím prezentovať aj niekoľko kritických poznámok.

M. Havrda často pri predstavovaní dizertačnej práce hovorí o *studii* (s. 9, 22, 41, 57, 63, 170 atď.) – ak by sme to zobrali z terminologickej stránky, išlo by o prácu menšieho charakteru v rozsahu 7 – 59 normostrán. Táto práca má však rozsah monografie.

V kapitole *Tvoření hydronymického názvosloví* (s. 17 – 19) venuje dizertant pozornosť procesom utvárania hydroným. Sleduje názvotvorbu českej i nemeckej hydronymie, pretože ide o územie, v ktorom sa prelínajú etnické vplyvy na podobu hydroným. Ako aj sám konštatuje, v nemčine je dominantnejší kompozičný postup. Je preto na mieste otázka, či zanechal tento spôsob tvorenia stopy v hydronymii Lužnice?

V kapitole *Hydronyma a jejich mimojazyková motivace* (s. 19 – 20) sleduje M. Havrda mimojazykové motivanty hydroným. Vychádza predovšetkým z diela *Deutsches Gewässernamenbuch* autorov A. Greule – S. Hackl-Rossler. Asi vhodnejšie by bolo vychádzať z lexikálno-sémantického triedenia V. Šmilauera pre hydronymiu (pokiaľ by siahol po jeho *Hydronymii starého Slovenska* z roku 1932) alebo po jeho všeobecnom triediči publikovanom v Zpravodaji Místopísne komise ČSAV pre toponymiu. Predmetom dizertačnej práce bola predsa česká hydronymia. Príklady na jednotlivé druhy názvov mohol dizertant uviesť zo svojej vyskúmanej databázy – niektoré uvedené príklady nie sú súčasťou hydronymie povodia Lužnice.

Nasledujúca kapitola *Hydronyma a jejich historické vrstvy* (s. 20 – 34) je venovaná stredoeurópskemu priestoru. Pokiaľ však predgermánske a germánske osídľovania nemali vplyv na českú hydronymiu povodia Lužnice (čo bolo ústrednou témou dizertačnej práce), táto kapitola je redundantná. Analyzované osídľovacie procesy a etnické skupiny prezentované v tejto kapitole sú z pozície nemeckej lingvistiky, preto sa tu rozlišujú germánsko-nemecké mená a prevzatia do nemčiny z jazykov (domestikovaných) obyvateľov (s. 21). Prejavilo sa však toto delenie v hydronymii Lužnice? Vyskytujú sa staroeurópske etymóny v niektorých českých hydronymách povodia Lužnice? Pokiaľ áno, toto malo byť predmetom kapitoly, aby sa poukázalo na vplyv predslovanského osídlenia na podobu skúmanej hydronymie.

Predkladaná dizertačná práca má v porovnaní s tradičnými prácami z hydronomastiky viacero nedostatkov, ktoré by pri spracovaní do podoby monografie nekorešpondovali so zásadami projektov *Hydronymia Europaea* a *Hydronymia Slovaciae*. V prvom rade je potrebné dodržať výskum a zapisovanie hydroným v hydrografickom členení v smere od ústia hlavného toku k jeho prameňu. Tento smer vyplýva z prirodzeného osídľovania, čo v niektorých prípadoch mohlo ovplyvniť historicitu názvov (časopriestorovú distribúciu názvov, ako o nej píše aj M. Havrda na s. 12) – dolné, veľké toky majú často indoeurópsky alebo predslovanský jazykový základ, horné toky smerom k prameň sú charakteristické mladšími názvami. Ďalším nedostatkom je, že autor nespracoval stojaté vody a vodné kanály a venoval pozornosť len tečúcim vodám (napriek tomu, že v metodike výskumu na s. 35 píše, že „předmětem komplexního hydronymického výzkumu jsou vlastní jména vodních toků a vodních ploch“). Je jasné, že v oblasti so stáročnou tradíciou rybníkárstva je to nesmierne náročná úloha, ale pri absencii analýzy stojatých vôd nemôžeme hovoriť o komplexnom spracovaní povodia. Do hydronymie patria aj názvy vodných nádrží, prameňov, vodohospodárskych diel (zavlažovacích a odvodňovacích kanálov) a vodopádov. Spracovanie hydronymie z nemeckého (rakúskeho) prostredia bola nadpráca, ktorej sa mohol M. Havrda vyhnúť a svoju pozornosť mohol sústrediť na spracovanie stojatých vôd. Keby venoval pozornosť len českej hydronymii, mohol v práci vynechať kapitolu venovanú ablautovým zmenám v nemeckých hydronymách, roztriedeniu predgermánskych hydroným atď. Metodológiu spracovania mohol oprieť o skúsenosti slovenských hydronomastikov, predovšetkým o práce analyzujúce prihraničné vodné toky (napr. povodia Ipl'a, Slanej, Hornádu a pod.). Prítoky za hranicami štátu sa v hydrografickom členení len naznačia v poradovníku, ale v heslári sa už neanalyzujú ako samostatné heslá.

Čiastočne opakujúce sa pripomienky zaznejú aj pri charakteristike kapitoly venovanej metodike práce. M. Havrda správne konštatuje, že predmetom komplexného spracovania hydronymie nie sú len tečúce, ale aj stojaté vody a umelé vodné toky (s. 36). Diskutabilné je aj postup výskumu, resp. smerovanie po prúde alebo proti prúdu vodného toku. Publikácia *Hydronymia povodia Nitry* od J. Hladkého má skutočne opačné radenie hydroným ako ostatné publikácie projektu *Hydronymia Slovaciae*. Ak by došlo k celkovému spracovaniu slovenskej hydronymie, bude musieť byť toto dielo prepracované. Lokalizácia vodného toku podľa ústia (pozn. č. 61) je nedostatočná. Vodný tok sa musí lokalizovať katastrom obce pri prameni, predovšetkým však pri ústí (niekedy stačí lokalizáciou obce). V kapitole treba oceniť porovnanie nemeckej koncepcie heslára s koncepciou slovenského projektu, načrtnutie problematiky mikroštruktúrnych vzťahov, ktoré nutne vyplývajú zo špecifického postavenia hydroným v rámci iných druhov proprií. Cennou časťou je aj prehľad doterajších prác v českej jazykovede týkajúcich sa problematiky spracovania hydroným. Ako M. Havrda konštatuje v závere tejto kapitoly „dosavadní studium českých vodních jmen však už nyní postuluje mnohé metodologické problémy týkající se především obecného charakteru vodní nomenklatury, jež bude možné uspokojivě řešit až na základě systematicky sledované hydronymie z širšího území Čech.“ (s. 54), avizované metodologické problémy môžu nastať pri nejednotnosti parciálnych výskumov, resp. samostatných monografií. Všetky výskumy musia mať jednotnú metodiku a stavbu hesla, pretože od toho závisí záverečný úspech zjednotenia všetkých publikácií a výstupov. Preto v tomto posudku zaznievajú mnohé kritické výhrady, ktoré vyplývajú zo skúseností (a omylov) slovenských hydronomastikov.

Nosnou časťou dizertačnej práce je abecedne usporiadaný slovník hydroným (od s. 70). Pripomienku mám k dokladom na ojkonymá ako motivanty jednotlivých hydroným – napr. *Artolec* → *Artolecký potok* (s. 71 – 72). Doklad na ojkonymum z roku 2017 je málo. Pri ojkonyme *Hrdlořezy* (s. 99) je priam hriechom uviesť len doklad z roku 2017! Okrem historicity hydroným tieto hydronomastikony zachytávajú aj historicitu ojkonym, preto je dôležité zaznamenávať najstaršiu dochovanú podobu ojkonyma, prípadne podať výber najdôležitejších časových údajov o obci. V tejto kapitole treba vyzdvihnúť význam (na mapách) nepomenovaných vodných tokov, ktoré dizertant získal priamym heuristickým výskumom. Na mieste je však otázka, odkiaľ autor získal údaje o dĺžke nepomenovaných tokov? Pri niektorých názvoch by bolo vhodné poopraviť motiváciu – napr. pri hydronyme *Blanko* (s. 72) a výklade jeho variantného názvu *Bistriczerbach* by som sa prikláňal k séme „jasný, čistý“ a nie lesklý – apelatívum *bystrica* sa spája s čistou tečúcou vodou. Séma „lesklý“ sa viaže skôr k pomaly tečúcej vode. Pri výklade názvu *Bystřice* – variantu potoka

Dračice (s. 79) zapísaného už v roku 1175 v podobe *Vistritz* nemusíme uvažovať o podobe „vzniklou patrně univerbizací ze spojení bystrá (voda) + suf. -ice;“ (s. 84) – existovalo priamo apelatívum *bystrica* utvorené z adj. *bystrъ* + formantu *-ica*. Dnes máme aj podobu apelatíva *bystrina*. Formant mal síce sémantický základ, ale nevystupoval samostatne, preto nemôžeme hovoriť o univerbizácii, ale o derivácii (podobne pri hesle *Popelnice*, s. 133). Pri názve *Gamzbach* (s. 91) treba naozaj uvažovať o pôvodnom slovanskom východisku **kamenъ* a nie o shn. *gans* – hus, prípadne o strhn. *gemeze* – kamzík. V nasledujúcom hesle bolo vhodné vysvetliť podobu *Gamza* a neodkazovať na predchádzajúce heslo, kde tento výklad nie je. *Hrdlořezský potok* (s. 97) má aj varianty *Toušchký* z roku 1800 a *Touschký* z roku 1805, tie však nie sú uvedené v zozname. Pri výklade *Lunkavický potok* (s. 113) je rekonštruovaný psl. základ **Lokavica* – tu nebolo východiskom apelatívum *lúka*. Psl. adjektívum *lokavъ* znamenalo *ľstivý, zákerný* – treba porovnať slovenské hydronymá *Lukavica* (Hydronymia povodia Hrona, 2008, s. 136; Šmilauer, 1932, s. 463). Variant *Lužnice Černeg Potok* (s. 114 a 116) nie je interpretovaný správne – rekonštruovaný mal byť do podoby **Černej potok*, pretože dokladá hovorovú podobu názvu Černý potok. Preto túto podobu variantu nemôžeme uvádzať v príkladoch – napr. s. 165.

Ďalším závažným nedostatkom práce je, že v abecednom zozname sa neuvádzajú varianty názvov ako odkazy na hlavný názov toku, rovnako tak sa neodkazujú rekonštruované (kalkované) varianty. Nekalkované (nemecké) názvy sú uvedené aj v sémantickom triedení v závere práce, hoci primárne je práca zameraná na českú hydronymiu. Pri hesle *Zlatá stoka* (s. 159) chýba písmeno abecedy „z“ oddeľujúce heslá pod príslušným písmenom.

Pripomienku mám aj ku grafickému zápisu názvov jednotlivých kapitol – tie mohli byť odlíšené väčším typom písma a nie len boldom, hlavné kapitoly mali začínať na nových stranách.

Formulácie niektorých myšlienok s využitím cudzích slov text znejasňujú, hoci pôvodne to bolo zamýšľané tak, aby zvýraznili odbornú úroveň textu – v sémantickom triedení hydroným (s. 167) je kategória *známá etymologie, nejasná etiologie*. Správne by mala byť *známá etymologie, nejasná motivácia*. Etiológia totiž znamená náuku o príčinách chorôb, resp. náuku o príčinách alebo činiteľoch vyvolávajúcich choroby, poruchy; pôvod ochorenia. Etiológia sa teda nezaobera príčinou pomenovania, tou sa zaoberá semiotika, resp. sémantika. Otázky do diskusie v rámci rozpravy:

1. Ako chápete termín *mikrotoponymia* (napr. s. 12, 16) vo vzťahu k toponymii, prípadne k makrotoponymii?

2. Môžeme medzi postupy tvorenia hydroným zaradiť transonymizáciu a v akom smere?
Ak áno, uveďte príklad, ak nie, prečo?

Napriek mnohým kritickým výhradám k metodike a metodológii práce, k niektorým interpretáciám hydroným je potrebné zdôrazniť, že cieľom týchto pripomienok nebolo poškodiť doktoranda a jeho prácu. V dizertačnej práci M. Havrda dokázal, že vie získať informácie heuristickým výskumom, v danej problematike je zorientovaný a vie vyžívať všetky dostupné zdroje na dosiahnutie výsledkov. Pripomienky by skôr mali nasmerovať jeho ďalšie pokračovanie vo výskumoch a v príprave dizertačnej práce do podoby monografie.

Na záver možno konštatovať, že doktorandská dizertačná práca *Hydronymie povodí horného toku Lužnice* spĺňa požiadavky kladené na tento druh záverečných prác, preto ju **odporúčam na obhajobu** a po jej úspešnom priebehu navrhujem podľa platných predpisov udeliť Mgr. Michalovi Havrdovi vedecko-pedagogickú hodnosť *Ph.D.* Návrh klasifikácie autora práce: **vyhovel**.

prof. Mgr. Jaromír Krško, PhD.

oponent